

Bestämmelser i miljöbalken om rensning

Enligt **11 kap. 15 § miljöbalken** (1998:808, MB) krävs inte tillstånd för underhållsrensning av diken för att bibehålla vattnets djup och läge.

Om fisket (**yrkes- och/eller fritidsfisket**) kan skadas av planerade rensningsåtgärder ska enligt **11 kap. 15 § MB** anmälan om de planerade arbetena alltid göras till Länsstyrelsen innan arbetena påbörjas. En anmälan bör komma in minst 6 veckor innan arbetena påbörjas. Denna anmälningsskyldighet gäller även normala underhållsåtgärder i diken och även om tillstånd till dikena finns. Med begreppet fiske ingår i detta sammanhang även det ekosystem som fisken är beroende av för sin levnadscykel i vattendraget.

Vid dikesrensningar som innebär att diken breddas eller fördjupas krävs alltid tillstånd enligt **11 kap. 13 § MB**. Om ett s.k. nytt naturtillstånd har inträtt, betraktas rensningen som markavvattning och kräver därför tillstånd enligt samma bestämmelse. Enligt Naturvårdsverkets handbok om markavvattning och rensning (2009:5) har ett nytt naturtillstånd inträtt när flora och fauna eller naturmiljön i övrigt under tiden efter den senaste dikningen förändrats och detta naturtillstånd genom en upprepad dikning eller rensning skulle försvinna.

Öppna diken i jordbruksmark som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta omfattas av reglerna om biotopskydd enligt **7 kap. 11 § MB** miljöbalken. Det innebär att man inte får bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som kan skada den naturmiljö (biotopen) som diket utgör. Vid en underhållsrensning kan detta innebära att arbetet inte får utföras under en viss tid på året, då naturen är särskilt känslig.

Om arbetena berör någon annans fastighet, ska denne enligt **11 kap. 15 § MB** alltid underrättas innan arbetena påbörjas.

Dikesrensningar som inte är tillstånds- eller anmälningsskyldiga enligt andra bestämmelser i balken kan ändå i vissa fall medföra en väsentlig ändring av naturmiljön. Sådana rensningsåtgärder ska anmälas för samråd enligt **12 kap. 6 § MB**. Exempel på när anmälan om ett sådant samråd bör ske är vid omfattande vegetationsrensning längs med diken och vattendrag.

Är du tveksam om den åtgärd du planerar kräver en anmälan, så är du alltid välkommen att kontakta länsstyrelsen. Det är aldrig fel att göra en anmälan om rensning eller samråd till länsstyrelsen. Anmälan är kostnadsfri.

En anmälan enligt 11 kap. 15 § MB alternativt samråd enligt 12 kap. 6 § MB om dikesrensning ska innehålla följande uppgifter

1. En karta i skala 1:10 000 där de diken som ska rensas har markerats.
2. Markera på kartan även var rensningsmassor och ev. planerade trummor är tänkta att placeras.
3. Bifoga fotografier som beskriver det aktuella området och nuvarande förhållanden.
4. Vilka fastigheter berörs av de planerade åtgärderna? Ange fastighetsbeteckningar, kommun samt ägarnas och/eller nyttjanderättshavarnas namn och adress. Kommer berörda fastighetsägare att delta i den planerade rensningen? Råder det på något sätt delade meningar kring de planerade åtgärderna bland berörda? Bifoga ev. godkännande från berörda fastighetsägare/nyttjanderättshavare.
5. Beskriv i text syftet med rensningen. Ange dikenas ungefärliga djup samt den totala dikessträckan som planeras rensas.
6. Finns det något gammalt tillstånd för dikena? När gjordes den senaste rensningen? Kommer den planerade rensningen att innebära fördjupning eller breddning av dikena jämfört med det tidigare tillståndet eller när dikena var väl fungerande?
7. Ange vart vattnet från dikena kommer att ledas. Beskriv vattnets väg till närmaste större vattendrag eller sjö, t.ex. genom markering på karta.
8. Beskriv i text naturmiljön/typen av mark i det område som dikena avvattnar och kring dikena. Finns blöt mark som berörs? Bedömer Ni att dessa miljöer samt vattenmiljöer och/eller vattenkvalitén nedströms kan komma att påverkas av den planerade rensningen och i så fall på vilket sätt?
9. Är de diken som planeras rensas vattenförande hela året? Finns det fisk, kräftor eller musslor i dem?
10. Finns risk att slam i dikena innehåller föroreningar?
11. Finns risk för negativ påverkan på andra enskilda intressen uppströms eller nedströms t.ex. genom ändrade vattenförhållanden? Vilka åtgärder avses vidtas för att minska risken för negativ påverkan på naturmiljön från den planerade rensningen, t.ex. genom slamtransport? Detta kan t.ex. vara att avstå från rensning en sträcka innan diket når ett större vattendrag eller en sjö, att anlägga slamgropar/sedimentationsdammar, att genomföra rensningen vid låg vattenföring eller, om den totala dikessträckan som planeras rensas är lång, att dela upp rensningen på olika år.